

Aanvullend Natuuronderzoek STATIONSPARK III

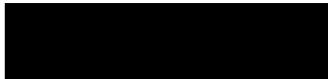
Breur
Ecologie &
Onderzoek

VEENWEIDE
natuur en landschap

Datum: 5 november 2022
Auteur: [REDACTED] & [REDACTED]
Opdrachtgever: Gemeente Sliedrecht
Projectnummer: AO2022-005
Status: Concept
Wijze van citeren: [REDACTED], [REDACTED] 2022. Aanvullend Onderzoek, Stationspark III
Rapportcode: QS2022-0XX. VeenWeide Natuur & Landschap.
Nw-Lekkerland, Breur Ecologie & Onderzoek. Dordrecht

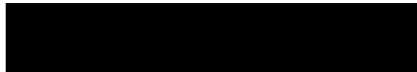

Breur Ecologie & Onderzoek

VEENWEIDE
natuur en landschap

Veenweide Natuur & Landschap

Disclaimer

Op alle tekst, foto's en afbeeldingen in dit rapport berust – tenzij anders vermeld – het auteursrecht van Breur Ecologie & Onderzoek en Veenweide Natuur & Landschap. Deze rapportage, inclusief eventuele bijlage(s), is vertrouwelijk en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Verstrekking aan en gebruik door anderen dan de geadresseerde is zonder toestemming niet toegestaan. Aan dit rapport kunnen geen rechten worden ontleend. Breur Ecologie & Onderzoek en/of Veenweide Natuur & Landschap kunnen niet aansprakelijk worden gesteld voor eventuele schade als gevolg van een onjuiste of onvolledige weergave van de gegevens in dit rapport.

Copyright © Breur Ecologie & Onderzoek en Veenweide Natuur & Landschap & 2022.

Inhoudsopgave

Samenvatting	4
1 Aanleiding	5
2 Doel	5
3 Plangebied & ontwikkeling	6
3.1 Huidige situatie	6
3.2 Geplande ontwikkeling	7
3.3 Toekomstige situatie	7
3.4 Planning	7
4 Onderzoeksmethodiek	8
5 Onderzoeksresultaten	9
6 Effectbeoordeling	11
7 Conclusie & aanbevelingen	11
7.1 Conclusies	11
7.2 Aanbevelingen	12
Bronvermelding	13
Bijlage I	14

Samenvatting

Breur Ecologie & Onderzoek en VeenWeide Natuur & Landschap hebben vleermuisonderzoek uitgevoerd op het huidige sportpark waar het Stationspark III is gepland. Het onderzoek, dat is uitgevoerd conform de geldende onderzoeksmethodieken, vond plaats in het kader van de voorgenoemen functieverandering van sportpark met boszoom naar bedrijventerrein.

De aanleg van dit terrein zal – volgens de huidige plannen – gepaard gaan met grootschalige grond- en kapwerkzaamheden. Uit dit aanvullend natuuronderzoek is naar voren gekomen dat een groenzone in het plangebied essentieel foerageergebied is van de gewone- en ruige dwergvleermuis. Dit leefgebied is via de Wet natuurbescherming beschermd.

De omvorming van en functieverandering van sportterrein met boszoom naar bedrijventerrein en daarmee gepaarde werkzaamheden, kan leiden tot negatief effect op dit essentieel foerageergebied, in dat geval zal een ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk zijn om de ontwikkeling uit te kunnen voeren.

Echter adviseren wij om op de planlocatie voldoende groen te behouden, en om in de nieuwe situatie groenstroken van vergelijkbare kwaliteit (ten aanzien van de functie als foerageergebied) te realiseren. Wanneer vleermuizen tijdens en na de werkzaamheden voldoende foerageermogelijkheden blijven houden is er geen sprake van significant negatief effect en is een ontheffingsaanvraag niet meer aan de orde.

Deze aanpak wordt aanbevolen omdat eventuele maatregelen in het kader van een ontheffingsaanvraag tot eenzelfde behoud van foerageergebied zou moeten leiden. Door behoud en realisatie van nieuw foerageergebied mee te nemen in de planvorming worden deze zaken echter al aan de “voorkant” van het proces afgehandeld, waardoor een kostbaar en tijdrovend ontheffingsproces wordt voorkomen.

1 Aanleiding

De Gemeente Sliedrecht is voornemens om op de huidige locatie van de Sliedrechtse voetbalvereniging en tennisclub (S.L.T.C.) een bedrijventerrein te ontwikkelen, genaamd Stationspark III. De locatie voor Stationspark III is gelegen tussen de A15 en het spoor (Betuweroute). Het sportpark van voetbalvereniging Sliedrecht wordt verplaatst naar het nieuw te ontwikkelen recreatieterrein Sliedrecht Buiten in de polder ten noorden van de spoorlijn (geen onderdeel van dit soortgericht onderzoek).

Tijdens de Quicksan is vastgesteld dat de geplande ontwikkeling rondom Stationspark III mogelijk leidt tot het overtreden van de Wet natuurbescherming vanwege een potentiële functie als leefgebied voor vleermuizen.

2 Doel

Het doel van dit aanvullend natuuronderzoek is om antwoord te geven op de volgende vragen:

- Zijn beschermde soorten aanwezig in het plangebied?
- Welke functie vervult het plangebied voor deze soorten?
- Leidt de geplande ontwikkeling tot een overtreding van de Wet natuurbescherming?
- Welke vervolgstappen dienen genomen te worden in het kader van de Wet natuurbescherming?

3 Plangebied en Ontwikkeling

3.1 Huidige situatie

Het plangebied ligt in de gemeente Sliedrecht in de provincie Zuid-Holland (zie figuur 1). Het plangebied is gelegen tussen de A15 en de Betuweroute, en bestaat uit twee sportcomplexen: een voetbalvereniging en een tennisclub. Het plangebied wordt begrensd door de A15 (zuid), de Sportlaan/spoorlijn Betuweroute (noord), het zwembad de Lockhorst (west) en het bestaande bedrijventerrein Stationspark 2 (oost).

Het plangebied bestaat voornamelijk uit sportvelden met groenstructuren. Bebouwing is aanwezig op het terrein in de vorm van een tribune, kantines, kleedkamers en diverse bijgebouwen. De tribune is een half open staalconstructie en de overige bebouwing betreft laagbouw met platte daken en veelal trespas gevelbekleding. Het voetbalcomplex dateert uit de jaren '70, het is verouderd en de panden verkeren in slechte staat. Zowel de voetbalvelden als de tennisvelden worden omzoomd door een brede groenstrook met els, es, esdoorn en zomereik. De zuidzijde van de voetbalvelden bestaat uit een lange bomensingel van overwegend oude essen. De ondergroei van de bomensingels bestaat uit inheems bosplantsoen met hazelaar, meidoorn, braam en vlier.

Bij de tennisclub zijn tevens verschillende sierheesters aanwezig en één grote conifeer. De voetbalclub en de tennisclub worden van elkaar gescheiden door een sloot, en rondom het totale sportcomplex bevindt zich eveneens een sloot (moet uitzondering van de toegang van de sportcomplexen aan de noordzijde. Deze sloot is deels voorzien van een lage houten beschoeiing.

Figuur 1 Kaart plangebied Stationspark III

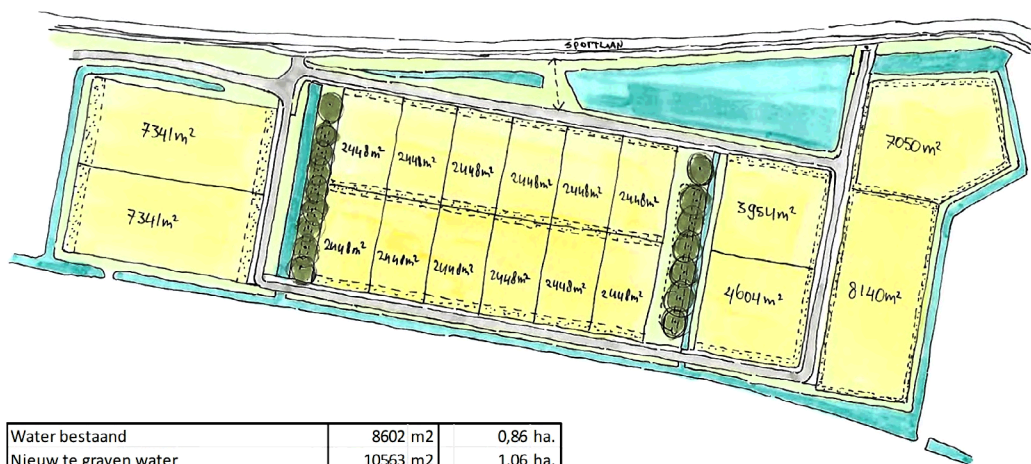
3.2 Geplande ontwikkeling

Het sportcomplex van vv Sliedrecht wordt verplaatst naar recreatieterrein Sliedrecht Buiten ten noorden van de spoorlijn. Op de vrijgekomen gronden wordt bedrijventerrein Stationspark III ontwikkeld. Het terrein wordt bouwrijp gemaakt en heringericht als bedrijventerrein, het totale wateroppervlak in het plangebied zal worden vergroot door aanleg van nieuwe sloten en verbreding van huidige watergangen.

3.3 Toekomstige situatie

In de toekomstige situatie is in het plangebied ingericht als een bedrijventerrein met kavels van verschillende groottes en een waterpartij. Het terrein kent twee ontsluitingsroutes aan de noordzijde.

Door een verhoging van het waterpeil (dit wordt momenteel laag gehouden voor de voetbalvelden) zullen veel huidige bomen, ook wanneer zij behouden kunnen blijven het in de nieuwe situatie waarschijnlijk niet overleven.

Water bestaand	8602 m2	0,86 ha.
Nieuw te graven water	10563 m2	1,06 ha.
uitgeefbaar	68317 m2	6,83 ha.
verharding (weg en stoep)	12294 m2	1,23 ha.
totale verharding	80611 m2	8,06 ha.
te compenseren water 23%	18541 m2	1,85 ha.
verschil in te compenseren water	7978 m2	0,80 ha.
percentage niet te verharden uitgeefbaar	12%	

Figuur 2 Impressie Stationspark III

Sliedrecht, 27 april 2022

3.4 Planning

De voorlopige planning ziet er als volgt uit:

- 2023 bestemmingsplan procedure afgerond
- 2027 sloop- en bouwrijp maken
- 2028 eerste oplevering Stationspark III

4 Onderzoeksmethodiek

Uitgangspunt voor het onderzoek op Stationspark III is het vleermuisprotocol 2021, op basis hiervan was de volgende onderzoeksinspanning nodig: 2 bezoeken in de periode 15 april – 15 oktober, waarvan tenminste 1 bezoek in de kraamperiode (15 mei – 15 juli).

Het plangebied wordt gekenmerkt door grote velden en lijnvormige groen-elementen met lange zichtlijnen. Voor voldoende overzicht waren 4 personen nodig. In het voorjaar is er echter voor gekozen om het plangebied op te splitsen in twee deelgebieden (oostelijk deel en westelijk deel) en deze gebieden elk met 2 personen te onderzoeken op verschillende nachten (waardoor het gebied als geheel dus met 4 personen is onderzocht). Dit heeft als voordeel dat het plangebied op meer verschillende data is bezocht en de resultaten daardoor minder beïnvloed zijn door toevallige omstandigheden (soms hebben bepaalde insectensoorten bijvoorbeeld een piek, hetgeen de foerageeractiviteit van vleermuizen op dat moment erg kan beïnvloeden).

Aan het begin van de nachten in het voorjaar ging de onderzoeks aandacht vooral uit naar het waarnemen van vliegroutes, wanneer het moment van uitvliegen voorbij was en vleermuizen sporadisch in willekeurige richtingen vliegend werden waargenomen richtte de onderzoeksinspanning zich meer op het waarnemen van foerageergedrag en het inschatten van aantallen foeragerende dieren.

Het gehele plangebied is tijdens de bezoeken te voet doorkruist. Op strategische plekken met goed overzicht is herhaaldelijk gepost. Elke onderzoeker heeft gebruik gemaakt van de Pettersson D240x als batdetector. Tijdens elke ronde was er tevens één onderzoeker aanwezig met een warmtebeeldcamera: de Pulsar Helion 2 XP50 Pro. Indien er twijfel bestond over de soort zijn er time expansion opnames gemaakt welke na iedere ronde zijn geanalyseerd m.b.v. Batexplorer.

Datum	Onderzoekers	Tijd begin	Tijd einde	Temp (°C)	Wind	Bewolkingsgraad	Neerslag
19-5-2022	■■■■, ■■■■	21:25 uur	23:35 uur	17-13	N1	2/8	geen
30-5-2022	■■■■, ■■■■	21:45 uur	23:50 uur	14-12	NO1	3/8	geen
12-9-2022	■■■■, ■■■■, ■■■■, ■■■■	20:00 uur	22:15 uur	21-20	Z1	6/8	geen

figuur 3 tabel met onderzoeksmomenten vleermuisonderzoek 2022 Stationspark III

5 Onderzoeksresultaten

In totaal zijn vier soorten vleermuizen aangetroffen tijdens het Vleermuisonderzoek (in volgorde van abundantie):

- gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*)
- ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*)
- laatvlieger (*Eptesicus serotinus*)
- baard/brandt's vleermuis (*Myotis mystacinus/brandtii*)

Beide soorten dwergvleermuizen maakten het meeste gebruik van het plangebied. De laatvliegers werden slechts enkele malen overvliegend of foeragerend waargenomen, met name boven de sportvelden (zij leken niet gebonden aan de groenstructuren).

De baard/brandt's vleermuis is slechts eenmaal waargenomen, het betrof een kortstondig foeragerend dier. Van deze vleermuis is een geluidsopname gemaakt ter determinatie, op basis van enkel het geluid kan echter geen onderscheid gemaakt worden tussen baard- en brandt's vleermuis.

Gezien de regionale verspreiding is de baardvleermuis echter de meest waarschijnlijke soort. Zo zijn afgelopen jaren veel baardvleermuis waargenomen bij onderzoeken langs de N214.

figuur 4 Overzicht waarnemingen vleermuizen in plangebied Stationspark III

Het plangebied functioneert voor de gewone- en ruige dwergvleermuizen als foerageergebied. Tijdens alle bezoeken, zowel in het voorjaar als in het najaar werd er redelijk veel foerageeractiviteit waargenomen, wat zich concentreerde tussen een half uur en anderhalf uur na zonsondergang. Een grove schatting is dat hier maximaal zo'n 30 vleermuizen tegelijkertijd foerageerden. Zowel in het voorjaar als in het najaar is deze foerageeractiviteit waargenomen. Waar het in het voorjaar echter vrijwel uitsluitend foeragerende gewone dwergvleermuizen zijn waargenomen, betrof in het najaar circa een kwart van de waargenomen dwergvleermuizen de ruige dwergvleermuis.

Op geen enkel moment zijn er waarnemingen gedaan van vleermuizen met verblijfplaatsindicatief gedrag, hetgeen correspondeert met de conclusies van de quickscan: het plangebied heeft geen geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen.

figuur 5-8 Vooral veel activiteit langs de groenstructuren aan de rand van het huidige sportcomplex.

De foerageeractiviteit concentreerde zich duidelijk aan de zuidzijde van de voetbalvelden en aan de zuidzijde van de tennisvereniging. Er bestond geen voorkeur voor een noord- op zuidzijde van de groenstructuren. De bomenlanen/groenstructuren fungeerden niet duidelijk als vliegroute. Tijdens de avondrondes werd er geen eenduidigheid in vliegrichting aangetroffen, de dieren leken enkel diffuus te foerageren. Mogelijk zijn de dwergvleermuizen die hier foerageren afkomstig uit kolonies ten zuiden van de A15, maar dit is niet zeker. Er is speciaal gelet op oivervliegende dwergvleermuizen ter plaatse van de matrixborden, maar afgezien van een enkele overvliegende gewone dwergvleermuis leek er geen sprake van een vliegroute.

De essensingel ten zuiden van de voetbalclub en de gemengde bosopstand ten zuiden van de tennisclub (groene zone op figuur 4) worden beschouwd als essentieel functioneel leefgebied. Dit gezien de aantallen foeragerende dwergvleermuizen en aangezien er weinig soortgelijk groen is aan de noordzijde van de A15.

6 Effectbeoordeling

De essensingel in het zuiden en oosten van het plangebied functioneert als essentieel foerageergebied voor gewone- en ruige dwergvleermuizen. (zie figuur 4). Ten noorden van de A15 is soortgelijk foerageerhabitat schaars. Het kappen van deze groenstructuren zal leiden tot een overtreding van de volgende verbodsbepaling:

- Art 3.5 lid 2: Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren

Dit betekent dat men in het bezit moet zijn van een ontheffing om de geplande werkzaamheden uit te kunnen voeren, tenzij men zorg draagt dat er te allen tijde voldoende alternatief foerageergebied voorhanden is, in dat geval worden er geen verbodsbepalingen overtreden.

Hierbij valt te denken aan:

- Gedeeltelijk behoud van bestaande groenstructuren (zie ook aanbeveling in paragraaf 7.2)
- Het terrein in fases ontwikkelen, waarbij bij iedere fase nieuw functioneel leefgebied wordt aangelegd in de vorm van inheemse bomen en struiken.
- Realisatie van nieuw foerageergebied op een nabijgelegen locatie.
Let wel: dit foerageergebied dient functioneel te zijn voordat bestaand foerageergebied in het plangebied wordt weggenomen. Dergelijke maatregelen dienen altijd getoetst te worden door een deskundig ecoloog.

7 Conclusies en aanbevelingen

7.1 Conclusies

In het plangebied is er sprake van de volgende beschermde situatie:

- essentieel foerageergebied van gewone- en ruige dwergvleermuis

De omvorming van en functieverandering van sportterrein met boszoom naar bedrijventerrein en daarmee gepaarde werkzaamheden, leidt tot negatief effect op dit essentieel foerageergebied van beide soorten. Dit is in strijd is met de volgende verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming (zie Bijlage I):

Habitatrichtlijn § 3.2 Wnb

- Art 3.5 lid 2: Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.

Een ontheffing voor bovenstaande verbodsbepalingen is noodzakelijk om het bedrijventerrein Stationspark III te kunnen realiseren.

7.2 Aanbevelingen

In het plangebied zijn momenteel (oude) nesten aanwezig van o.a. zwarte kraai en houtduif. Hoewel jaarrond beschermde nesten op dit moment niet aanwezig zijn dient men rekening te houden met mogelijke toekomstige vestiging van roofvogels zoals bijvoorbeeld de buizerd. Hier bestaat met name kans op wanneer de sportvelden worden verlaten en het terrein tijdelijk niet in gebruik is.

Het is daarom nodig om tijdens het broedseizoen in de jaren voorafgaande aan de ontwikkeling te controleren of dergelijke jaarrond beschermde soorten aanwezig zijn.

Ten aanzien van vleermuizen is een ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk. Tenzij er maatregelen getroffen worden om de overtreding van de verbodsbepaling te voorkomen.

Dit kan bijvoorbeeld door het realiseren van alternatief foerageerhabitat voor dwergvleermuizen dat voldoet aan de volgende eisen:

- Het nieuwe foerageergebied dient in oppervlakte overeen te komen met het te verdwijnen habitat.
- Het moet gelegen zijn in of direct naast het plangebied, dan wel via geschikte vliegstructuren te bereiken. Bij geschikte vliegstructuren kan men denken aan bomenlanen, struweelhagen of watergangen met uitbundige oeverbegroeiing. Bij voorkeur zijn deze structuren niet teveel verlicht.
- Foerageerhabitat van dwergvleermuizen wordt gekenmerkt door structuurrijk groen: bomen, struwelen, hagen, ruigtevelden. Groot open terrein is ongeschikt.
- Als belangrijkste randvoorwaarde voor het soort groen geldt: inheems en divers. Op inheemse planten en bomen komen meer insecten af (voedsel voor vleermuizen), en een hoge diversiteit aan soorten zorgt voor een hoge abundantie van insecten gedurende het gehele groeiseizoen. Men kan hierbij denken aan de volgende soorten: zomereik, wilg, els, es, populier, esdoorn, haagbeuk, hazelaar, meidoorn, sleedoorn, liguster en vlier.

BIJLAGE I

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming per beschermingscategorie.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wnb	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wnb	Beschermingsregime Nationaal beschermde soorten (andere soorten) § 3.3 Wnb
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onttwortelen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onttwortelen of te vernielen.

Noot

**In dit document zijn gedeeltes onleesbaar gemaakt
op grond van artikel 5 van de Wet open overheid:**

- Art. 5.1 lid 2 onderdeel e Woo (naam)
- (...)